

Het verhaal van mevrouw C. Burggraaf Kooy,

8 mei 1945

De dag die zo blij begon: en zo droevig eindigde. Het is in het begin van mei: mooi weer, al was er nog een frisse wind. De vogels in het Doncksche Bos zongen hun hoogste lied. Er leeft in het bos een rijke variatie van zangvogels, die vooral in het voorjaar luid en duidelijk de lof van hun Schepper zingen.

Het waren verwarde dagen, er werd veel honger geleden, er was aan alles gebrek. Maar ieder hoopte op een spoedig einde van die verschrikkelijke oorlog. 'k Meen dat op de avond van de zesde Mei het bericht via Radio Oranje doorkwam dat de Duitse legerleiding gecapituleerd hadden. Maar Radio Oranje waarschuwde ook nadrukkelijk toch vooral kalm te blijven en geen overhaaste dingen te doen. De Duitsers gaven zich nog niet overal gewonnen. En voorzichtigheid was geboden. Nu terug naar het doktershuis Donckschelaan 4.

Dokter had op de morgen van de 7de mei de Nederlandse driekleur uitgehangen. Maar een Duitse officier kwam bevelen, dat die vlag onmiddellijk weg moest, want hij wist nog nergens van, waarop de dokter wijselijk de vlag binnenhaalde. Ter verduidelijking merk ik op dat naast het doktershuis het huis er naast dus, nummer 6, door de Duitsers gevorderd was en de officieren van hun in dat huis gelegerd waren, en de gewone soldaten in het bos waren ondergebracht. De andere morgen liet de officier weten dat de vlag nu wel uitmocht want hij had van zijn meerderen het bericht ontvangen dat de capitulatie van Duitsland een feit was. Dus ging de vlag op de 8ste mei weer uit. De dag zelf verliep nog vrij rustig, al gonsde het van de wildste geruchten. Maar Radio Oranje maande nog tot uiterste voorzichtigheid: "Blijf rustig, houd u kalm, provoceer vooral de vijand niet, want niet iedere Duitser legt zich er kalm bij neer.

Zo omstreeks 6 uur in de avond, bereikte ons het bericht dat er Canadezen in Rijsoord gearriveerd waren. De dokter ging op de fiets met z'n jongste zoontje voorop en een klein rood wit blauw vlaggetje ook voorop, kijken of die geruchten waarheid bevatten.

Ondertussen waren de mannen van de B.S. (Binnenlandse Strijdkrachten) bezig om die vrouwen die wat al te vrij met Duitse soldaten waren omgegaan, op te halen met een vrachtwagen. Ze wilden de vrouwen naar Ridderkerk brengen waar ze volkomen van hun hoofdhaar zouden ontdaan worden. Welnu, die wagen was op Bolnes begonnen, en de B.S-ers hadden daar al enige "dames" op hun auto geladen, tot vreugde en wat spottende opmerkingen van de omstanders. De mensen die een beetje naar de wagen opdrongen, werden terug gemaand en om hen wat terug te dringen schoot één van de B.S. een kogel af, die terugketste op de straatstenen en daarna bij één van de omstanders in de voet drong. De gewonde jongeman werd ook op de auto gezet en zijn vader, die met de jongen meeging, om ze op de Donckschelaan bij de dokter af te zetten, voor verzorging van de getroffen voet. Zo arriveerde deze auto bij het doktershuis en werd de jongeman en z'n vader naar binnen geleid. De dokter was juist even van te voren thuisgekomen van zijn fietstocht naar Rijsoord en kwam naar de wachtkamer. Wat er ondertussen bij de auto gebeurde is

verwarrend, of de vrouwen nu geroepen hebben naar de Duitsers of dat die officieren juist naar buiten kwamen is niet helemaal duidelijk. Zij troffen in ieder geval de B.S. aan die in uniform was: een blauwe overall met een oranje band om hun arm. Duidelijk herkenbaar dus. Er werd geschoten. Wie nu begonnen was weet ik niet. Wel weet ik dat verschillende mensen wegstoven. Weg van die schietpartij. Een man die van de kerkenraad van de Gereformeerde kerk en op weg naar huis over de Doncksche laan kwam, vluchtte ook het doktershuis binnen, waar ook al vader en zoon de Groot waren. Iemand zocht nog onderkomen in de apotheek (in die tijd hadden de dokters nog een huisapotheek). Die persoon is later de kelder ingevlucht en ook later door de Duitsers eruit gehaald.

Het schieten werd steeds heviger, het werd een volkomen belegering van het doktershuis. Ondertussen waren de bewoners van het doktershuis in de hal samengekomen waar we op de grond gingen liggen. De ramen sneuvelden door het geweld. En salvo na salvo werd afgevuurd. Eén van de dochttertjes zei: "Laten we toch bidden", wat we ook deden, sommigen zacht in zichzelf waar we smeekten om redding in die grote nood. De Duitsers gooiden ook handgranaten naar binnen die ook de hal bereikten. Later gooiden ze ook nog een pantservuist (was een lange staaf met een gloeiend lont aan het eind) naar binnen die ook in de hal terecht kwam (de hal was helemaal ingebouwd), en werd het ook daar heel gevaarlijk.

Het werd te erg. De dokter zei: "We moeten hier weg", waarop mevrouw Berger met de twee oudste jongens via de eetkamer en de terrasdeuren naar buiten vluchtte. Daarop zei de dokter tegen mij: "Je moet ook weg". Ik antwoordde: "Ik moet Woutertje nog hebben", waarop de dokter zei "die neem ik wel mee", zodat ik met de twee meisjes en nog twee jongens gebukt dezelfde vluchtweg aflegde en achter mij de dokter met zijn jongste zoontje. We vluchtten achter de tuin in. Achter in de tuin stootten wij op twee Duitse soldaten. Wat ik toen niet wist was dat het huis al helemaal omsingeld was en de dokter achter mij en na hem nog een B.S.-er, die eerder in het huis bescherming zocht, reeds bij het terras opgewacht zijn door andere soldaten. Deze lieten vrouwen en kinderen door. De mannen voerden ze af naar de voorkant van het huis. De dokter had nog z'n zoontje op z'n arm maar een Duitse soldaat nam het hem af en bracht het bij de burens op nummer 8. Daarna werden de mannen voor de garagedeur opgesteld en genadeloos neergeschoten. Eén man zag in de verwarring nog kans om te ontvluchten. Wim Kramer die ook opgepakt was heeft het nog overleefd. In zijn verdere leven is hij blind gebleven.

Wij liepen dus achter in de tuin tegen soldaten op, die ons tegen hielden en de één zei tegen mij: "Zweinhund", en duwde zijn geweer in m'n rug. Maar de andere zei: "nein, nein, vrouwen en kinderen niet doden". En hij duwde mij de sloot in die de tuin van het akkerland scheidt, waarop wij, ikzelf en de vier kinderen via het land vluchtten naar de huizen die verder op de Donckschelaan staan. Hier werden we liefdevol werden opgevangen.

Toen we op het land liepen hoorden we de schoten. We wisten toen nog niet wat die schoten betekenden. Maar dat was de fusillade.

De andere morgen kwam dominee Warnink ons opzoeken en bracht het bericht wat er zich had afgespeeld aan de voorkant van het huis. Het huis was een ruïne aan de voorzijde en de apotheek een ravage. Daar was een handgranaat ingegooid. De kasten met flessen en potten waren omgevallen. De zondag daarop is er een zeer geëmotioneerde dienst geweest in de Gereformeerde kerk, die vier van haar leden hier verloren hebben. Dit zijn de gebeurtenissen die zich rondom het doktershuis op de 8ste mei 1945 hebben afgespeeld.

Het monument is onthuld dat op de Donckschelaan is geplaatst op 7 mei 1946 en aan de gemeente Ridderkerk aangeboden. Er waren diverse sprekers. O.a. Burgemeester Crezee, dominee Warnink en de pater van de Katholieke kerk (het meisje Arts was katholiek). Het zangkoor Laus Deo zong nog enige liederen en zo werd de plechtigheid besloten.

Twee mensen zijn er nog levend vanaf gekomen. Gerrit van Driel uit Bolnes, die zich voor dood hield en ontvluchtte. Wim Kramer, die door z'n ogen is geschoten en z'n verdere leven blind is gebleven.